

ΠολΠρωτθεσ 10725/1997

(Σύνθεση: Α. Μηλιόπουλος, Π. Κατσιρούμπας, Η. Γκορέζης)

Από τις διατάξεις του άρθρου 73 ΕισΝΚΠολΔ προκύπτει ότι η αγωγή κακοδικίας κατά δικηγόρου, η οποία δεν είναι τίποτα άλλο παρά μόνο αγωγή αποζημίωσης κατά του υπαιτίου της ζημίας (*Οικονομίδης-Λιβαδάς*), Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, τόμος Γ', σελ. 182), είναι αποκλειστική και αποτελεί το μόνο μέσο που έχει ο διάδικος από δόλο ή βαρεία αμέλειά του, υπό την έννοια ότι ο διάδικος για την επανόρθωση της ζημίας που προκάλεσε ο δικηγόρος δεν μπορεί ν' ασκήσει αγωγή αποζημίωσης κατά τις κοινές περί αδικοπραξίας διατάξεις, αλλά μόνο την προβλεπόμενη από το παραπάνω άρθρο αγωγή και υπό τις διαγραφόμενες στο άρθρο αυτό προϋποθέσεις και περιορισμούς (*Σταυρόπουλος*, ΕρμΚΠολΔ 1969, σελ. 131, σημ. 3). Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 73 παρ. 2, 3 και 5 του ΕισΝΚΠολΔ, 1) για το ορισμένο, κατ' άρθρ. 118 και 216 παρ. 1 ΚπολΔ, της αγωγής, πρέπει να περιέχονται σ' αυτήν α) όλοι οι λόγοι στους οποίους ο ενάγων στηρίζει την αγωγή κακοδικίας, β) ακριβή αναγραφή όλων των επικαλουμένων αποδεικτικών μέσων για την απόδειξη των λόγων κακοδικίας και γ) επίκληση της πράξεως ή παραλείψεως του δικηγόρου, αλλά και επίκληση των λόγων για τους οποίους η παραλειφθείσα από τον εναγόμενο πράξη θα απέτρεπε, εάν ενεργείτο, την επέλευση της ζημίας (ΕφΘεσ 2627/77 Αρμ. 1978, 622), 2) στην αγωγή επισυνάπτονται, με ποινό το απαράδεκτο αυτής, α) τα αποδεικτικά έγγραφα για την υποστήριξη των λόγων της αγωγής και β) ειδικό πληρεξούσιο στον υπογράφοντα της αγωγής δικηγόρο (άρθρ. 98 παρ. 1^α ΚΠολΔ), και β) Η αγωγή κακοδικίας παραγράφεται αν δεν ασκηθεί εντός 6 μηνών από την ημέρα που ο ενάγων έλαβε γνώση της παρανόμου πράξεως ή παραλείψεως.

Με το νόμο 2251/94 «περί προστασίας των καταναλωτών» αναγνωρίζεται η υποχρέωση της πολιτείας να προστατεύει τα δικαιώματα των καταναλωτών, καθιερώνεται η ευθύνη παραγωγού για ελαττωματικά προϊόντα, θεσπίζονται και εξειδικεύονται οι αρχές προστασίας του καταναλωτή από την παραγωγή ελαττωματικών προϊόντων, ανάγονται σε βασικό θεσμό προστασίας των καταναλωτικών συμφερόντων οι ενώσεις καταναλωτών, οι οποίες εξοπλίζονται με τη «συλλογική αγωγή», απαγορεύονται και κηρύσσονται απόλυτα άκυροι οι καταχρηστικοί γενικοί όροι συναλλαγών, ρυθμίζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα και μάλιστα ως νόθος αντικειμενική, η ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες για κάθε ζημία που προκάλεσε υπαίτια κατά την αρχή υπηρεσιών (άρθρ. 8) κ.λπ. Οι διατάξεις του νόμου αυτού και ειδικότερα η διάταξη του άρθρου 8 που ρυθμίζει την ευθύνη όσων παρέχουν υπηρεσίες κατά τρόπο ανεξάρτητο στα πλαίσια της άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, δεν εφαρμόζονται, κατά την κρίση του δικαστηρίου, στις περιπτώσεις των υπηρεσιών που προσφέρουν οι δικηγόροι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και επομένως η άσκηση αγωγής κακοδικίας κατά δικηγόρου και μετά την ισχύ του νόμου 2251/94 εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου 73 ΕισΝΚΠολΔ. Αν ο νομοθέτης ήθελε να συμπεριληφθεί στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού και η ευθύνη του δικηγόρου, καταργούμενου έτσι του άρθρου 73 ΕισΝΚΠολΔ, θα το διελάμβανε ρητά, όπως έκανε και με τον καταργηθέντα με τον νόμο αυτό ν. 1961/1991. Ούτε από την εισηγητική έκθεση, ούτε με λογική και τελεολογική ερμηνεία του νόμου αυτού μπορεί να συναχθεί ότι σκοπός και πρόθε-

ση του νομοθέτη είναι η εφαρμογή του νόμου αυτού και στις αγωγές κακοδικίας κατά δικηγόρων και, επομένως, η σιωπηρά κατάργηση του άρθρου 73 ΕισΝΚΠολΔ, με την θέσπιση αντιθέτου περιεχομένου διατάξεων.

Στην κρινόμενη συμπληρωματική αγωγή ο ενάγων οργανισμός εκθέτει, ότι η εναγόμενη δικηγόρος είναι από τον Ιανουάριο του 1989 διευθύντρια της νομικής του υπηρεσίας, ότι η πρόκληση της αναφερόμενης στην κυρία αγωγή ζημίας οφείλεται και σε υπαιτιότητά της κατά την παροχή των υπηρεσιών της αυτών, συνίσταται δε η υπαιτιότητά της αυτή στο ότι 1) με την με αριθμ. 227/18.5.94 γνωμοδότησή της, σχετικά με το εάν οι μη πτυχιούχοι υπάλληλοί του δικαιούνται ίσου χρονοεπιδόματος με εκείνο των πτυχιούχων υπαλλήλων του, γνωμοδότησε, αντίθετα με την νομολογία της ολομέλειας του Αρείου Πάγου και εν γνώσει του αβασίμου της γνώμης της, ότι υπήρχε κίνδυνος αποδοχής των αγωγών που άσκησαν για το θέμα αυτό οι μη πτυχιούχοι υπάλληλοί του, 2) παρά το ότι με την με αριθμ. 37/15.9.94 απόφαση του ΔΣ αποφασίσθηκε να μην προβεί ο οργανισμός σε συμβιβασμό με τους πτυχιούχους υπαλλήλους και να προχωρήσει στην εκδίκαση των υποθέσεων για το θέμα αυτό, η εναγόμενη παρέβη την εντολή αυτή και ματαίωσε την εκδίκαση των σχετικών αγωγών, 3) στο Συμβούλιο Εργασιακών Θεμάτων, στο οποίο εισήγαγε το θέμα της καταβολής του χρονοεπιδόματος στους μη πτυχιούχους υπαλλήλους ο γενικός διευθυντής του οργανισμού και στο οποίο μετείχε και η εναγόμενη, ανέπτυξε και πάλι την παραπάνω γνωμοδότησή της και ψήφισε τελικά «λευκό», αντί να καταψηφίσει, όπως όφειλε, κατά της συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς και 4) κατά τη συνεδρίαση του ΔΣ, το οποίο με την με αριθμ. 5/27-1-1995 απόφασή του αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την αποδοχή της εισηγήσεως και την καταβολή χρονοεπιδόματος στους μη πτυχιούχους υπαλλήλους, η εναγόμενη απέφυγε επιμελώς να επισημάνει ότι τα δύο από τα αποτελέσαντα την πλειοψηφία μέλη του ΔΣ εκωλύοντο να ψηφίσουν, γιατί δεν είχαν εκλεγεί νόμιμα στο ΔΣ. Ζητεί δε μετά από αυτά να υποχρεωθεί η εναγόμενη, με προσωρινώς εκτελεστή απόφαση, να του καταβάλλει, το ποσό των 94.058.609 δρχ., με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Σύμφωνα όμως, με όσα προαναφέρθηκαν στην μείζονα σκέψη, η αγωγή αυτή φέρει τον χαρακτήρα της αγωγής κακοδικίας κατά δικηγόρου, η άσκηση της οποίας τελεί υπό τις διαγραφόμενες στο άρθρο 73 ΕισΝΚΠολΔ τυπικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις. Ενόψει αυτού και σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η αγωγή είναι αόριστη και απαράδεκτη, γιατί 1) δεν αναγράφονται και επισυνάπτονται σ' αυτήν τα επικαλούμενα αποδεικτικά μέσα και έγγραφα για την απόδειξη των λόγων κακοδικίας, 2) δεν αναφέρεται σ' αυτήν ότι εάν η εναγόμενη προέβαινε σε διαφορετικές πράξεις ή παραλείψεις (π.χ. γνωμοδοτούσε κατά της καταβολής του χρονοεπιδόματος κ.λπ.), το ΔΣ θα έπαιρνε διαφορετική από εκείνη που έλαβε απόφαση, ότι θα αποτρέπετο η επέλευση ζημιών κ.λπ. και 3) ο υπογράφων, την αγωγή πληρεξούσιος δικηγόρος δεν έχει το απαιτούμενο από το νόμο παραπάνω ειδικό πληρεξούσιο. Πέραν αυτού η αγωγή πρέπει να απορριφθεί και ως απαράδεκτη, κατά την βάσιμη ένσταση της εναγόμενης, γιατί ασκήθηκε μετά πάροδο έξι (6) μηνών (Ιούλιος 1996) από την τελευταία «υπαίτια» συμπεριφορά της εναγόμενης (3.2.95), όπως συνομολογεί και ο ενάγων. Σύμφωνα με τα παραπάνω πρέπει ν' απορριφθεί η αγωγή, συμψηφισθεί δε η δικαστική δαπάνη, λόγω ευλόγου αμφιβολίας του ενάγοντος για την έκβαση της (ΚΠολΔ 179).